

Til beslutningsforslag nr. B 81 og B 87. Beretning afgivet af Uddannelsesudvalget den 29. september 2000

Beretning

over

I. Forslag til folketingsbeslutning om bedre økonomiske forhold for skolefritidsordninger på friskoler og private grundskoler

[af Tove Videbæk (KRF) m.fl.]

II. Forslag til folketingsbeslutning om ligestilling af offentlig støtte til skolefritidsordninger i offentlige og private skoler

[af Brian Mikkelsen (KF) og Else Winther Andersen (V) m.fl.]

Udvalget har behandlet beslutningsforslagene i nogle møder.

Herefter er et *mindretal* (Venstres, Det Konservative Folkeparti, Dansk Folkeparti og Kristeligt Folkepartis medlemmer af udvalget) enige om, at en forbedring af tilskudsreglerne til de private skolers skolefritidsordninger er absolut nødvendig, hvis et frit skolevalg fortsat skal være en reel mulighed, og hvis friskoler og private grundskoler skal være et reelt alternativ til de kommunale skoler.

I 1992 blev det ved L 47, forslag til lov om ændring af lov om friskoler og private grundskoler m.v. (Statstilskud til elever i skolefritidsordninger) vedtaget, at der skulle indføres et obligatorisk statsligt tilskud til friskolernes og de private grundskolers skolefritidsordninger, (SFO'er). I bemærkningerne til forslaget, jf. Folketingstidende 1992-93, tillæg A, spalte 1316 og senere under finanslovforhandlingerne blev beløbet fastsat til 5.000 kr. pr. årselev med virkning fra 1994.

Det har siden 1994 vist sig i praksis, at friskolerne vanskeligt har kunnet gennemføre fritidsordninger med det lave statstilskud og forældrebetaling, også selv om man ser bort fra et omfat-

tende og udækket investeringsbehov. Undersøgelser viser, at friskolerne ikke får dækket bygningsudgifter samt den fulde udgift til administration, lys, varme og rengøring, ligesom man gennemfører ordningerne med kortere åbnings-tid, lavere normering og skrabeede driftsudgifter.

Tilskuddet blev i 1994 beregnet som 75 pct. af kommunernes gennemsnitlige udgift til en SFO pr. folkeskoleelev i 0.-3. klasse. Hvis tilskuddet i dag skulle beregnes som 75 pct. af de aktuelle foreliggende udgifter pr. barn i de kommunale SFO'er, ville det udgøre omkring 15.000 kr. årligt. I år er der budgetteret med omkring 20.300 kr. for ét barn i folkeskolens SFO'er, mens der er budgetteret med omkring 6.799 kr. for ét barn i friskolernes SFO'er, altså en tredjedel af det tilskud, der gives til de kommunale skolers SFO'er.

Børn i friskolernes SFO'er har samme behov for rum, aktiviteter, udflugter, nærvær af voksne o.s.v., som børn i folkeskolernes SFO'er har. Det lave tilskud til private SFO'er har imidlertid medført, at der reelt er sket en tilsidesættelse af det offentliges forpligtelse til at sikre pasningstilbud på rimelige og lige vilkår til børn både i de kommunale SFO'er og i de private SFO'er.

Mindretallet mener derfor, at det statslige tilskud til SFO'erne i friskoler og private grundskoler bør forhøjes med et rimeligt beløb.

Mindretallet er samtidig af den opfattelse, at regeringen bør lade forslagene indgå i finanslovforhandlingerne for finansåret 2001.

Et *andet mindretal* (Socialdemokratiets og Det Radikale Venstres medlemmer af udvalget) er enige om, at en eventuel forbedring af tilskudsreglerne for de private skolars skolefritidsordninger er så udgiftskrævende, at den må prioriteres i forhold til andre nye tiltag på uddannelsesområdet. Forhøjelser af tilskuddet pr. elev med enten 25 pct. eller alternativt svarende til ligestilling med det kommunale nettoudgiftsniveau vil medføre merudgifter på henholdsvis ca. 37 mio. kr. og ca. 284 mio. kr.

Siden tilskuddet til skolefritidsordninger blev indført i 1994, er antallet af deltagere steget fra ca. 11.000 til forventet ca. 21.000 i 2001 eller med ca. 90 pct. I samme periode er antallet af elever i frie grundskoler steget med ca. 16 pct., og skolerne har haft en meget høj kapacitetsudnyttelse. Forældrebetalingen til de private skolars skolefritidsordninger er i størrelsesordenen ca. 6.000 til 7.000 kr. mod 10.000 til 11.000 kr. i de kommunale skolefritidsordninger. Væksten i benyttelsen af skolefritidsordninger ved de frie skoler viser, at de frie skoler i væsentligt omfang har kunnet tilpasse skolefritidsordningernes standard til de givne økonomiske rammer. Dette indebærer for eksempel, at der kan være kortere

åbningstider og færre ansatte end i kommunale ordninger. En forhøjelse af tilskuddet kan dog næppe ændre ved, at sådanne begrænsninger stadig vil kunne forekomme, så længe der ikke er noget ønske om at stille krav til indholdet i skolefritidsordninger.

Et *tredje mindretal* (Socialistisk Folkepartis medlem af udvalget) henviser til Socialistisk Folkepartis bemærkninger under førstebehandlingen af beslutningsforslagene.

Et *fjerde mindretal* (Enhedslistens medlem af udvalget) mener principielt, at offentlige og private SFO'er burde være ligestillet økonomisk. Men med kronerne følger også pligterne. Hvis man får offentlige tilskud til en privat SFO, så skal man selvfølgelig som minimum følge de offentlige kvalitetskrav til SFO'erne, f.eks. med hensyn til indhold, åbningstid og arbejdsmiljø.

Enhedslisten kan derfor ikke umiddelbart tilslutte sig, at de private SFO'er får kroner uden forpligtigelser.

Grundlæggende foretrækker Enhedslisten fritidshjemsordningen frem for SFO-ordningerne. Enhedslisten mener, at det var en stor skade, der skete, da man udhulede fritidshjemmet gennem en ordning, der i hvert fald umiddelbart virker som et ringere tilbud. Der er selvfølgelig lige adgang til fritidshjemmet, uanset den valgte skoleform. Skulle kommunerne ikke hellere puste lidt liv og lidt vækst i fritidsklubordningerne og fritidshjemmene?

P. u. v.

HANS PETER BAADSGAARD

Formand